

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Ert dnr KN2024/00597
Vårt dnr R-2024-16

Malmö den 27 maj 2024

YTTRANDE över Hemställan om ändringar i förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken gällande producentansvaren

---

Avfall Sverige är kommunernas branschorganisation inom avfallshantering. Avfall Sverige företräder Sveriges samtliga kommuner och därigenom indirekt även landets alla invånare. Avfall Sverige har också cirka 150 privata företag som associerade medlemmar.

Avfall Sveriges medlemmar arbetar enligt avfallshierarkin dvs. att förebygga att avfall uppstår, att mer återanvänds och att avfall som uppstår återvinns och tas om hand på ett miljö- och hälso-skyddsmässigt godtagbart sätt i landets alla kommuner. Kommunernas avfallshantering är ett viktigt bidrag till den samlade miljö-, klimat- och samhällsnyttan. Vår vision är "Det finns inget avfall".

1. Sammanfattning

- Avfall Sverige stödjer Naturvårdsverkets hemställan. Tillräcklig finansiering krävs för en effektiv tillsyn över att producentansvaret uppfylls och för att nå målen om minskad nedskräpning och ökad materialåtervinning.
- Avfall Sverige menar att Naturvårdsverket även bör få möjlighet att under vissa förutsättningar ta ut timavgifter för nedlagd extraordinär tillsyn.

2. Kommentarer

Avfall Sverige står inte med på listan över remissinstanser, men vill på eget initiativ framföra följande synpunkter med stöd till Naturvårdsverkets hemställan.

Avfall Sverige anser att en förstärkt tillsynsmyndighet som kan bedriva en effektiv tillsyn är helt nödvändig för att säkerställa producenternas efterlevnad av lagstiftningen rörande producentansvar och engångsplast. Det är en av de grundläggande förutsättningarna för att Sverige ska uppfylla målen om minskad nedskräpning och ökad materialåtervinning. Bland annat behövs, som Naturvårdsverket beskriver, tillsyn för att säkerställa att företag som sätter produkter på den svenska marknaden inte undanhåller sig de skyldigheter som finns

och genom att vara "friåkare" tillskaffa sig ekonomiska fördelar i förhållande till sina laglydiga konkurrenter. En effektiv tillsyn är alltså nödvändig för en sund konkurrens.

Tillsyn behövs också för att säkerställa att produkterna utformas så att de går att återanvända eller återvinna, så att de materialåtervinningsmål som krävs av EU kan nås, samt att säkerställa att kommunerna ersätts fullt ut för sina kostnader för städning och insamling. Avfall Sverige har kunnat konstatera att det finns stora brister i tillsynen över producentansvaren vad gäller bland annat deltagande i producentansvarsorganisation samt produkternas utformning och återvinnbarhet: Exempelvis synes det vara en pågående trend att pappersförpackningar – som har hög återvinningsgrad – ersätts med plast med låg materialåtervinningsgrad och allvarlig nedskräpningseffekt.

Naturvårdsverkets hemställan avser en ökning av de årliga tillsynsavgifterna. Avfall Sverige menar att en effektiv och likabehandlande tillsyn också kräver att myndigheten får möjlighet att i vissa fall debitera timavgifter. Att enstaka företag inte hör samman uppmaningar, utan medför att Naturvårdsverket måste vidta extra tidskrävande åtgärder såsom att meddela vitesförelägganden och följa upp dessa, borde inte drabba övriga producenter mer än nödvändigt. Naturvårdsverket borde därför genom förordningsändring få möjlighet att även ta ut timavgifter för den tillsyn som läggs på producenter som inte vidtar rättelse efter myndighetens anmodan. Avfall Sverige vill här jämföra med Statskontorets och Naturvårdsverkets respektive utredningar om avgiftssystemet för prövning och tillsyn enligt miljöbalken på statlig nivå, se ert dnr M2022/02050, 00679 (vårt dnr R-2022-33). Där föreslogs att länsstyrelserna skulle få möjlighet att ta ut timavgift för extraordinär tillsyn av miljöfarlig verksamhet. Detta för att undvika att hela avgiftskollektivet får bära kostnader för extraordinär tillsyn gentemot en eller några få verksamhetsutövare som trots uppmaning inte följer gällande regler.

För fortsatta kontakter i dessa frågor hänvisar vi till vår chefsjurist Sven Lundgren, sven.lundgren@avfallsverige.se, telefon 040-35 66 09, samt vår seniora miljöjurist Andrea Hjärne, andrea.hjarne@avfallsverige.se.

Med vänlig hälsning,
Avfall Sverige

Lars Stjernkvist
Ordförande

Tony Clark
Vd